

Delårsrapport

per april

2023

Huddinge

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Viktiga förhållanden	4
Inflationen fortsätter prägla samhällsekonomin	4
Negativ befolkningsutveckling under första kvartalet	4
Fortsatt mycket höga pensionskostnader	4
Kraftig ökning av räntekostnader	4
Sjunkande elpris under våren	5
Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning	5
Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	5
Kommunkoncern	6
Kommunen	8
Balanskravsresultat	15
Väsentliga personalförhållanden	16
Förväntad utveckling	17
Finansiell rapport	18
Driftsredovisning	19
Investeringsredovisning	22

Sammanfattning

Resultatet, enligt kommunens ekonomiska mål (resultat exklusive exploaterings- och realisationsvinster) uppgår per april till 144 mnkr. Verksamhetens nettokostnader har totalt sett ökat med 8,9 procent, medan skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning har ökat med 3,6 procent. Resultatet enligt kommunens ekonomiska mål är 92 mnkr bättre än budgeterat för perioden. Detta förklaras främst av att en stor del av reserverade medel ännu inte använts och att intäkter från skatter och bidrag är större än i budgeten. Nämnderna har sammantaget ett överskott, men underskott finns per 30 april hos socialnämnden (-10 mnkr), vård- och omsorgsnämnden (-6 mnkr) samt kultur- och fritidsnämnden.

Prognosticerat utfall för kommunen är 130 mnkr för 2023 (budget: 72 mnkr), vilket motsvarar 1,8 procent av skatter och bidrag. Pensionskostnaderna och intäkterna från skatter och bidrag blir 55 respektive 53 mnkr högre än budgeterat. Prognosen baseras också på antaganden om att de reserverade medlen inte till fullo utnyttjas (+106 mnkr) och att nämnderna redovisar ett underskott på 54 mnkr. Det kan konstateras att nämndprognoserna bygger på ett kraftigt försämrat utfall för de två sista tertialen än årets första fyra månader. Nämnder med underskott har redan eller kommer att ta fram åtgärdsplan som ska godkännas av kommunstyrelsen.

Socialnämnden har en besvärlig situation med stor press på barn- och ungdomsvården, främst till följd av ökad kriminalitet. Det leder bland annat till att antalet placeringar ökat kraftigt under den berörda perioden. Kostnadsutvecklingen pekar kraftigt uppåt och har ökat med 50 procent jämfört med motsvarande period 2021.

Vård- och omsorgsnämnden prognosticerar med ett underskott på 39 mnkr för 2023. De mest betydande orsakerna är att kostnaderna för turbundna resor förväntas överstiga budget med ungefär 13 mnkr och att vård och omsorg av äldre prognosticerar -26 mnkr för helåret.

Ekonomiskt bistånd förväntades öka kraftigt under 2023. Det har inte inträffat, tvärtom har ekonomiskt bistånd minskat jämfört med 2022 och är knappt sex miljoner kronor lägre än budgeterat för perioden. Helårsprognosen visar ett överskott på knappt 14 mnkr.

Skatteintäkterna är kommunens klart största intäktskälla. Hur skatteunderlaget utvecklas är därför mycket viktigt för kommunens ekonomiska förutsättningar. Det råder stor spridning mellan de olika prognosmakarna, vilket spär på den ekonomiska osäkerheten och vikten av att ha en flexibelt arbetssätt.

Viktiga förhållanden

Inflationen fortsätter prägla samhällsekonomin

Fortsatt hög inflation präglar både den inhemska och globala ekonomin. Flera prognosmakare menar dock att inflationen ser ut att ha passerat toppen i flertalet länder inklusive Sverige. De närmaste åren är osäkra, vilket förväntas leda till att hushållen drar ner på större investeringar i närtid.

Den sjunkande efterfrågan innebär att många företag, särskilt på den svenska hemmamarknaden, behöver anpassa sina kostnader. Samtidigt behöver de göra en avvägning mellan att anpassa sig till lågkonjunkturen på kortare sikt. Det handlar om den mer strukturella kompetensbristen och storleken på personalstyrkan. Det är stora kostnader involverade i att rekrytera personal och det finns stora matchningsproblem mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bedöms tillfälligt öka till 9,0 procent 2024 innan den faller tillbaka igen.

Arbetsmarknadens relativa styrka håller emot gör också att skatteunderlaget i nominella termer utvecklas någorlunda väl, trots lågkonjunkturen. Skatteintäkterna ökar nominellt med 4,3 procent 2023 och 4,0 procent 2024, för att sedan öka ytterligare när arbetsmarknaden återhämtar sig. Realt sett utvecklas dock skatteunderlaget mycket svagt. I år beräknas skatteunderlaget minska Realt med 2,5 procent till följd av att priser, pensioner och löner sammantaget ökar i snabbare takt än skatteintäkterna.

Negativ befolkningsutveckling under första kvartalet

Huddinges befolkning minskade under årets första kvartal med 57 invånare (+236 under första kvartalet 2022) till 114 457 invånare, vilket är en betydligt sämre utveckling än förväntat (budgeterat ökning med 280 personer). Kommunen har ett födelseöverskott på 115 personer och ett flyttningsunderskott på 215 personer. Det senare beror på negativa flyttningsnetto gentemot såväl övriga länet (-203 personer) som övriga riket (-115 invånare), medan antalet personer som invandrat är 103 fler än antalet utvandrare.

Stockholms län ökade sin befolkning under första kvartalet med 0,2 procent, varav hälften berodde på invandringsöverskottet. Av kommunens jämförelsekommuner hade Haninge, Nacka och Järfälla hög befolkningstillväxt under första kvartalet, runt 0,5 procent.

Fortsatt mycket höga pensionskostnader

Kommunens pensionskostnad beräknas öka från 351 mnkr 2022 till 635 mnkr 2023. Årets kostnad beräknas bli 55 mnkr högre än budget och förväntas öka ytterligare 2024 till 694 mnkr (ungefär 90 mnkr högre än tidigare prognostiserat). Den höga inflationstakten medför att pensionskostnaderna för framför allt de förmånsbestämda delarna av pensionen ökar mycket kraftigt 2023 och 2024. Därefter prognostiseras sjunkande pensionskostnader förutsatt att inflationen sjunker kraftigt redan 2024. Den 1 januari 2023 infördes förändringar av pensionssystem som innebär en snabbare övergång från ett förmånsbaserat system till ett system med helt avgiftsbestämda pensioner. Förändringen innebär att ett stort antal anställda i kommunen behöver välja vilket pensionsavtal de vill tillhöra. Tillsammans med antagandet om inflationens utveckling skapar det stora osäkerheter i prognostiserade kostnader för kommunen under 2023 och de närmaste åren framöver.

Kraftig ökning av räntekostnader

I april 2023 uppgick KPIF, konsumentprisindex med fast ränta, till 7,6 procent. Det är den högsta nivån sedan 1990-talet. Prisuppgångar på livsmedel och energi utgör de stora drivkrafterna bakom inflationen. Riksbanken har sedan maj 2022 succesivt höjt styrräntan, från 0 procent till 3,5 procent i maj 2023. Prognosen är att räntan vänder nedåt under hösten 2023 från en nivå kring 4 procent, med en flack kurva ner mot 2,5 procent under Q2 2026. Målet är att strama åt penningpolitiken så att

inflationen återgår till inflationsmålet om 2 procent. Kommunkoncernen är nettolåntagare vilket innebär att ränteläget får en relativt stor påverkan på koncernens resultat. I början av 2021 pekade prognoserna avseende räntekostnader för 2023 på cirka 72 mnkr, räknat på dagens skuld. Motsvarande prognos i mars 2023 uppgår till 181 mnkr.

Sjunkande elpris under våren

Elpriset påverkas av en mängd faktorer. För närvarande är det geopolitiska läget i Europa efter Rysslands invasion av Ukraina den enskilt största drivaren. Priserna på el och gas steg kraftigt under 2022 men har under senvåren 2023 sjunkit, ibland till nivåer nära noll. Det tidvis låga elpriset beror till stor del på tillskott från stora solcellsparkar i Tyskland och Danmark. Men eftersom produktionen av solenergi är starkt väderberoende har den stora volatiliteten i prisbildningen kvar, och situationen förväntas bestå under året. Prisvariationer på över en krona under loppet av några timmar är inte ovanligt. Det förhöjda prisläget förväntas fortsätta en tid framöver, och framför allt så länge kriget i Ukraina fortsätter, även om det förekommer dalar med avsevärt lägre pris temporärt. För Huddinge kommuns del har den kraftiga prisökningen en begränsad påverkan då merparten av kommunens förbrukning är bunden mot fastprisavtal som löper ut 2024. Koncernens energibolag producerar el tillsammans med värme och lönsamheten avseende elproduktionen har varit god under den tid produktionen varit igång. Elproduktionen drabbades dock av ett längre driftstopp under vintern med uteblivna intäkter som följd.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Samtliga kommunerna ska ha finansiella mål och anta riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunerna har stor handlingsfrihet beträffande målen, men utgångspunkten är att varje generation ska svara för sina kostnader. Huddinge kommun har formulerat fyra finansiella mål beträffande ekonomiskt resultat, skuldtak, självfinansiering av investeringar och nämnders och bolags budgethållning.

Resultatmål	Budget	April 2023	Prognos 2023
Målsättning: Årets resultat exklusive exploatering ska vara lägst 2 procent* av skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	1,0%	6,0 %	1,8%

*Temporär nedsättning till 1 procent under 2023 och 2024.

Skuldsättningstak

Målsättning: Den externa låneskulden i kommunkoncernen ska inte överstiga 85 tkr invånare	52	44	50
---	----	----	----

Självfinansiering av investeringar - kommunkoncern

Målsättning: Självfinansieringen ska över ett femårsnitt inte understiga			
100 % för kommunen	146	-	151
70 % för kommunkoncernen	94	-	90

Budgethållning för nämnder och bolag

Budgethållning för nämnder, mnkr	0	11	-54
Budgethållning för bolag, mnkr	75	48	-17

I de kommande avsnitten kommer bland annat utfallet för de finansiella målen att beskrivas och analyseras.

Kommunkoncern

Resultat per 30 april och prognos för 2023 (inkl exploateringsintäkter)

Resultat före skatt	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
Mnkr	2023-04	2023	2023	
Huddinge kommunen (inkl exploatering)	165	259	206	53
Huddinge Samhällsfastigheter	-26	-85	-64	-21
Huge Bostäder	12	41	72	-31
Södertörns Energi*	48	28	53	-26
Söderenergi*	-13	-15	0	-15
SRV Avfall*	5	14	14	0
Södertörns brandförsvärsförbund*	0	0	0	0
Summa resultat efter finans	190	243	281	-40

* Andel av resultatet som motsvarar kommunens ägarandel. Exkl. elimineringar.

Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 190 mnkr per första tertialet och prognosen för helåret uppgår till 243 mnkr. Resultatet per april hänför sig främst till kommunen (165 mnkr) och Södertörns Energi AB (48 mnkr). Resultatet i Södertörns Energi AB är hänförligt till dotterbolaget Södertörns Fjärrvärme AB och försäljning av värme. Resultatet förväntas falla tillbaka och landa under budgeterad nivå för helåret. Söderenergi AB uppvisar ett ansträngt första tertial som främst förklaras av ett långvarigt driftstopp i en elturbin, något som gav stora intäktsbortfall i en period med höga elpriser. Helårsprognosen indikerar att nuvarande underskott kommer att bestå.

Totalt förväntas överskottet bli 243 mnkr, vilket är 40 mnkr lägre än förväntat. Det finansiella målet om budgethållningen för bolagen förväntas inte uppfyllas, då flera bolag prognosticerar en negativ budgetavvikelse för helåret 2023. Noterbart är att varken Huge eller Huddinge Samhällsfastigheter prognosticerat med något elstöd, vilket skulle kunna förbättra respektive bolags utfall med drygt 10 mnkr vardera.

Investeringar

Koncernens investeringar	Ägarandel	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
Mnkr		2023-04	2023	2023	
Kommunen	100%	57	464	540	-75
Huddinge Samhällsfastigheter	100%	114	428	500	-72
Huge Bostäder	100%	186	955	974	-19
Södertörns Energi*	50%	8	38	45	-7
Söderenergi*	29%	10	78	32	46
SRV Avfall*	32%	7	21	21	0
Södertörns brandförsvärsförbund*	19%	1	4	4	0
Summa investeringar		381	4	2 116	-128

* Andel av bolags/förbunds totala investeringar som motsvarar kommunens ägarandel i respektive bolag/förbund

I delårsbokslutet uppvisar kommunkoncernen en sammanlagd investeringsvolym på 381 mnkr. Kommunens andel är 15 procent. Investeringarna i Huddinge Samhällsfastigheter AB uppgick till 114 mnkr per sista april och avser främst kommunala verksamhetslokaler. Hüge Bostäder AB, vars investeringstakt avtog under pandemi, har en avsevärt högre investeringstakt än tidigare med ett utfall på 186 mnkr och en prognos för helåret på 955 mnkr. Ökningen förklaras främst av att möjligheten att utföra arbeten i bostäder har återkommit.

Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB står för 79 procent av investeringarna. Huvuddelen av Huddinge Samhällsfastigheter AB:s lokaler hyrs ut till kommunen och får effekt på kommunens kostnader. Den långsiktiga finansieringen sker alltså genom skatteintäkter. För investeringar i övriga bolag sker den långsiktiga finansieringen främst genom andra intäkter så som avgifter och hyror.

Självfinansiering av investeringar

Självfinansieringsgraden visar koncernens investeringar i förhållande till årets resultat och avskrivningar. Minskade investeringar i kombination med förbättrat resultat medför en förbättrad självfinansieringsgrad. För kommunen eftersträvas en självfinansieringsgrad på 100 procent eller mer som ett rullande femårsnitt bakåt i tid. Motsvarande siffra för koncernen är 70 procent eller mer. Kommunens självfinansieringsförmåga är 2023 mycket stark till följd av de senaste årens historiskt höga ekonomiska resultat. För 2023 prognosticeras ett avsevärt lägre resultat, vilket på sikt kommer att innebära en minskad självfinansieringsförmåga.

För året uppgår den prognosticerade självfinansieringsgraden till 151 procent för kommunen respektive 90 procent för koncernen, vilket kan jämföras med budget på 146 procent för kommunen respektive 94 procent för kommunkoncernen.

Självfinansieringsgrad 5-års snitt bakåt			
	2021	2022	Prognos 2023
Kommunen	140%	146%	151%
Koncernen	106%	111%	90%

Skuldsättning i kommunkoncernen

Huvuddelen av all extern skuldförvaltning för kommunkoncernen är samordnad till kommunens internbank och kommunen lånar upp pengar och vidareutlånar till bolagen. Internbankens externa låneskuld uppgår till 5 054 mnkr och utlåningen till kommunens bolag till 8 853 mnkr. Kommunens affärsdrivande bolag står för 53 procent av internbankens utlåning. Därutöver har SRV Återvinning AB långfristiga skulder om cirka 100 mnkr.

Internbankens upplåning				
Mnkr	2021	2022	apr-23	2023
Långfristig upplåning	1 538	3 847	3 428	4 200
Kortfristig upplåning	4 133	1496	1 626	1 600
Totalt	5 671	5 343	5 054	5 800

Skillnaden mellan den externa skulden och vidareutlåningen till de kommunala bolagen utgörs av egen likviditet i kommunen. Till följd av det starka resultatet i kommunen under 2020–2022 ökade den externa skulden något långsammare än utlåningen till bolagen. Prognosen för 2023 pekar på en ökning av den

externa skulden med cirka 9 procent (550 mnkr) och låneskulden prognostiseras till 50 tkr per invånare, vilket är klart under kommunens ovannämnda skuldsättningstak på 85 tkr per invånare.

Kraftig ränteutveckling ger ökade finansiella kostnader

Under 2022 och början av 2023 har marknadsräntorna rört sig kraftigt uppåt och ökade kostnader skapar utmaningar. I början av 2021 pekade prognoserna avseende räntekostnader för 2023 på cirka 72 mnkr, räknat på dagens skuld. Motsvarande prognos i mars 2023 uppgår till 181 mnkr. Den svenska styrräntan har rört sig från 0 procent till 3,5 procent under det senaste året, och fler höjningar är att vänta. Det är inte sannolikt att räntenivåerna backar tillbaka till 2021 års nivåer inom överskådlig tid.

Kommunen

I följande avsnitt redovisas bland annat kommunens resultaträkning, intäkts- och kostnadsutveckling samt investeringar.

Resultat

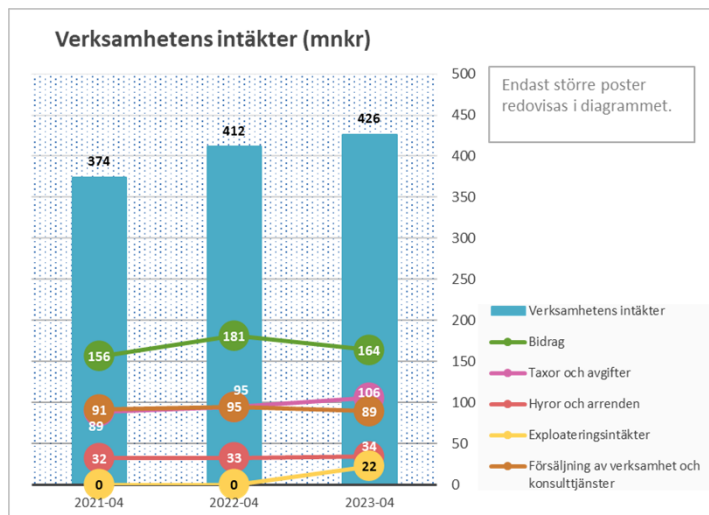
Tabell 1. Resultaträkning, mnkr

	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall apr-23	%	Utfall apr-22
Verksamhetens kostnader/intäkter	-6 871,8	-6 878,7	-2 200,6	32,0%	-2 001,8
Exploateringsverksamhet	134,5	129,0	20,5	15,3%	0,0
Avskrivningar	-210,2	-213,0	-66,1	31,5%	-61,1
Verksamhetens nettokostnader	-6 947,5	-6 962,7	-2 246,2	32,3%	-2 062,8
Skatteintäkter	6 031,5	6 072,4	2 024,2	33,6%	1 946,0
Generella statsbidrag / utjämning	1 151,7	1 171,6	391,4	34,0%	384,8
Skatt, statsbidrag, utjämning	7 183,1	7 244,0	2 415,6	33,6%	2 330,8
<i>Nettokostnad som andel av skatt, gen. statsbidrag och utjämning</i>	96,7%	96,1%	93,0%		88,5%
Finansiella intäkter	243,6	307,9	83,0	34,1%	39,2
Finansiella kostnader	-272,8	-329,9	-87,5	32,1%	-43,2
Resultat	206,4	259,3	164,9	79,9%	264,0
Resultat, ekonomiskt mål	71,9	130,3	143,8		262,5

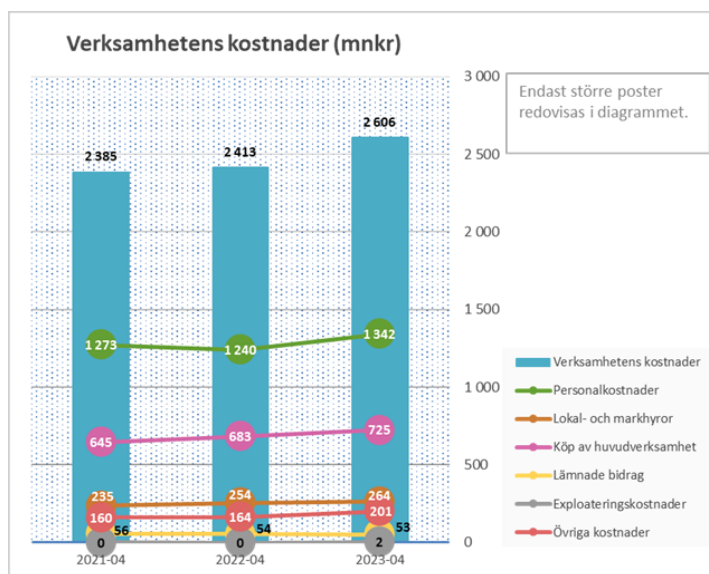
Resultatet, enligt kommunens ekonomiska mål (resultat exklusive exploaterings- och realisationsvinster) uppgår per april till 144 mnkr. Resultatförsämringen jämfört med samma period förra året förklaras av ökade nettokostnader för nämnderna. Verksamhetens nettokostnader har totalt sett ökat med 8,9 procent, medan skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning har ökat med 3,6 procent. Resultatet enligt kommunens ekonomiska mål är 92 mnkr bättre än budgeterat för perioden. Detta förklaras främst av att en stor del av reserverade medel ännu inte använts och att skatter och bidrag överträffat budgeten. Nämnderna har sammantaget ett överskott, men underskott finns per 30 april hos socialnämnden (-10 mnkr), vård- och omsorgsnämnden (-6 mnkr) samt kultur- och fritidsnämnden underskott. *För mer informationen om nämnderna se avsnittet Driftredovisning.*

Prognosticerat utfall för kommunen är 130 mnkr för 2023 (budget: 72 mnkr), vilket motsvarar 1,8 procent av skatter och bidrag. Pensionskostnaderna och intäkterna från skatter och bidrag blir 55 respektive 53 mnkr högre än budgeterat. Prognosen baseras också på antaganden om att de reserverade medlen inte till fullo utnyttjas (+106 mnkr) och att nämnderna redovisar ett underskott på 54 mnkr. Det kan konstateras att nämndprognoserna bygger på ett kraftigt försämrat utfall för de två sista tertialen än årets första fyra månader. Om nämndunderskotten inträffar kommer sålunda det finansiella målet om budgethållning inte att uppnås. Nämnder med underskott ska ta fram åtgärdsplan som ska godkännas av kommunstyrelsen.

Intäkts- och kostnadsslag

Verksamhetens intäkter uppgår till 426 mnkr, vilket innebär en ökningstakt med 3,3 procent jämfört med jan – april 2022. Ökningen beror på högre intäkter från exploatering samt taxor och avgifter. Däremot har de erhållna bidragen minskat avsevärt, främst på grund av att kommunen förra året fick en ersättning på 25 mnkr för sjuklönekostnader, vilket temporärt höjde intäktsnivån. Utan denna ersättning är bidragsintäkterna högre än förra året. Verksamhetens intäkter per april har en genomsnittlig förändringstakt på +4,3 procent de senaste tre åren.

Verksamhetens kostnader uppgår till 2 606 mnkr, vilket är 7,4 procent högre än samma period i fjol. Personalkostnaderna ökar mest till följd av satsningar på fler lärare och ökade pensionskostnader. Kostnaderna för köp av verksamhet ökar också, framför allt inom verksamheterna för äldre och personer med funktionsnedsättning samt barn- och ungdomsvård på grund av ökade volymer. Övriga kostnader har också ökat, vilket kan förklaras av högre priser på livsmedel och köp av konsulttjänster. Verksamhetens kostnader per april har en genomsnittlig förändringstakt på +3,9 procent de senaste tre åren.

Nettokostnadernas andel av skatt och statsbidrag

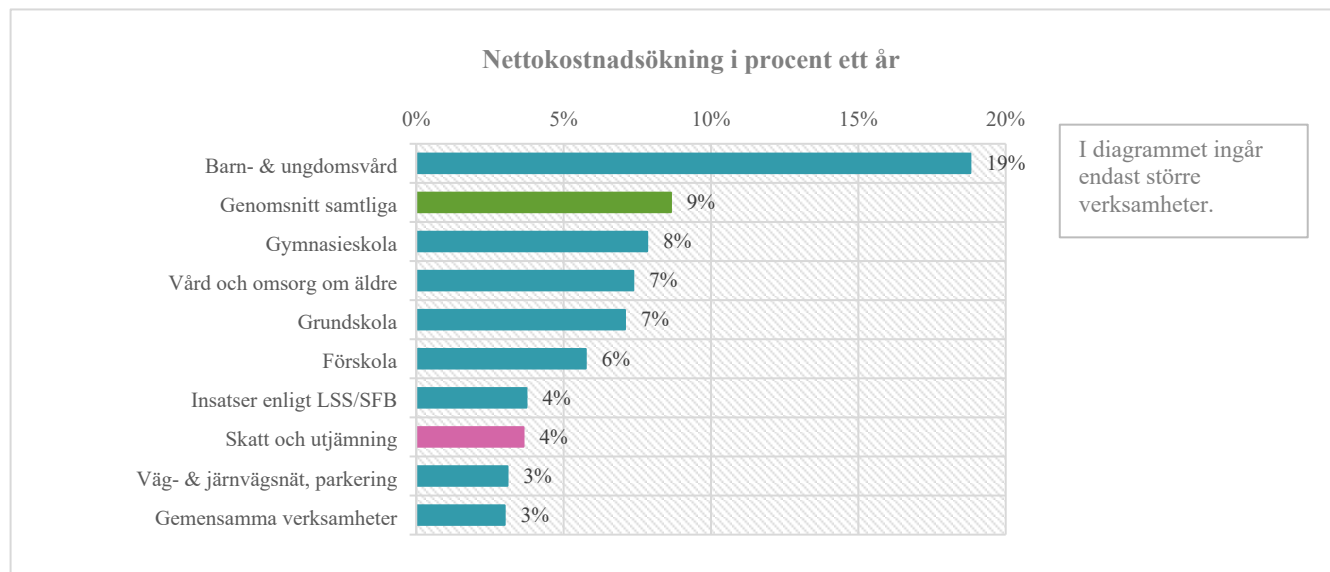
Andelen nettokostnad av skatter och bidrag är budgeterad till 96,7 procent för 2023 och inklusive finansnetto till 97,1 procent.

Andel nettokostnad av skatter och bidrag	apr-21	apr-22	apr-23
Verksamhetens nettokostnad	89,8%	85,9%	90,2%
Avskrivning	2,5%	2,6%	2,7%
Summa löpande kostnader	92,3%	88,5%	93,0%
Finansnetto	-0,5%	0,2%	0,2%
Total nettokostnad	91,8%	88,7%	93,2%

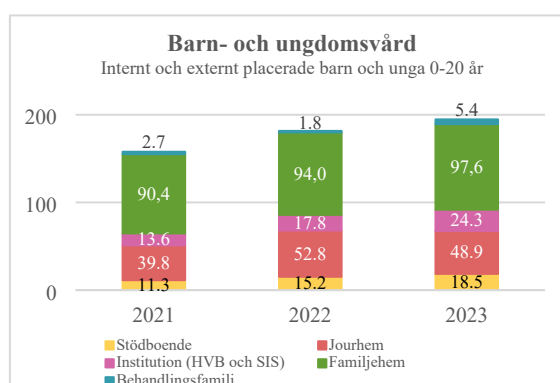
De löpande kostnaderna tar i anspråk 93,0 procent av skatter och bidrag. Det betyder att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna. Jämfört med samma period i fjol har nettokostnaderna ökat med 183 mnkr och skatter och bidrag med 85 mnkr. Total nettokostnad har i genomsnitt legat på 91,2 procent de senaste tre åren.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen för verksamheterna visar i snitt en ökning med 9 procent jämfört med samma period förra året. Det kan jämföras med skatter, bidrag och utjämning som ökat med 4 procent. Det är i första hand *barn- och ungdomsvård* som uppvisar störst ökning.

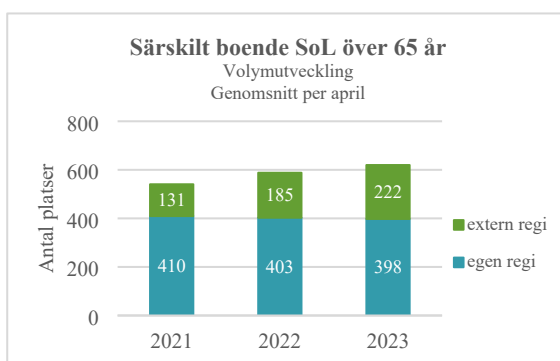

Ökningen inom *barn- och ungdomsvård* har huvudsakligen skett inom hem för vård eller boende (HVB), där både köp av verksamhet och de egna personalkostnaderna har ökat. Antalet placerade ungdomar har ökat med i genomsnitt 13,1 placeringar eller 7,2 procent jämfört med samma period förra året, och institutionsplaceringar har ökat mest. Kostnaden för att placera en ungdom på institution uppgår för tillfället till cirka 5 700 kronor per dygn.

Gymnasieskola redovisar en ökning med 8 procent, vilket beror på en kombination av ökade personalkostnader, höjda programpriser och en volymökning (+2,2%).

Nettokostnaderna för *vård och omsorg om äldre* har ökat med 7 procent och avser primärt köp av verksamhet, vilket beror på ökad volym för externa platser. Personalkostnaderna är oförändrade jämfört med föregående år. Inom *särskilt boende* har antalet platser i extern regi ökat med i genomsnitt 37 platser eller 20 procent medan antalet platser i egen regi minskat med i snitt -5 platser eller drygt -1 procent. Även *hemtjänsten* bidrar till ökningen, främst på grund av ökade personalkostnader och ökade kostnader för varor och tjänster inom egen regi. Pris- och volymökningar för *turbundna resor* är också en faktor till ökningen.

Inom *grundskola* uppgår nettokostnadsökningen till 7 procent och beror huvudsakligen på högre personalkostnader, till följd av satsning på fler lärare för att öka lärartätheten, men också på högre kostnader för lokaler och livsmedel. Volymerna är i princip oförändrade (-0,6%).

Inom *förskola* är nettokostnadsökningen 6 procent, något som beror på högre barnpeng och satsningar på fler förskollärare. Antalet förskolebarn har minskat med -2,1 procent.

Insatser enligt LSS/SFB visar en nettokostnadsökning med 4 procent. Detta ger dock ingen rättvisande bild av utvecklingen eftersom kostnader för turbundna resor felaktigt bokfördes inom denna verksamhet.

i början av 2022. Den verkliga nettokostnadsökningen bedöms vara drygt 7 procent och avser personalkostnader inom framför allt *bostad med särskild service enligt LSS för vuxna*. I snitt har volymen inom egen regi ökat med 8 platser eller 4,7 procent.

För *väg- och järnvägsnät, parkering* ökar kapitalkostnaderna till följd av investeringar i allmänna anläggningar.

Gemensamma verksamheter redovisar en nettokostnadsökning som huvudsakligen beror på ökade personalkostnader till följd av löneuppräknings.

Kommentarer till utfall och prognos jämfört med budget

Budgetavvikelser 2022,		
Mnkr	April	Prognos
Nämnder	11	-54
Centrala poster	48	44
Exploatering	-24	-6
Skatter och utjämning	21	61
Finansnetto	12	7
Årets resultat	68	53
Resultat ekonomiskt mål	92	58

**Nämndernas budgetavvikelser kommenteras under avsnittet driftsredovisning*

Centrala poster består bland annat av reserverade medel, pensioner och avskrivningar. Utfallet per april visar på ett överskott vilket kan förklaras av att reserverade medel ännu inte använts. Helårsprognosen visar ett överskott av samma anledning samtidigt förväntas pensionskostnaderna bli högre än tidigare budgeterat till följd av att fler personer har rätt att välja pensionsavtal i och med de förändringar av pensionssystemet som införts under året. Det finns dock stora osäkerheter i prognostiserade kostnader för kommunen under 2023 och kostnaderna kan komma att bli lägre än prognostiserat.

För *Exploatering* prognostiseras en negativ avvikelse om 6 mnkr till följd av högre nettokostnader för planverksamhet än budgeterat som främst avser framtagande av planprogram.

Skatter och utjämning uppvisar överskott per april, vilket främst beror på att utjämningsystemets regleringspost förbättrats på grund av en förändring av reseavdraget.

Investeringar

Kommunens investeringar uppgår till 57 mnkr till och med april, vilket motsvarar 11 procent av årets budget. Budgeten inklusive överföring av investeringsbudget från 2022 uppgår till 540 mnkr. Nämnderna redovisar att en större del av investeringarna är planerade till senare under året och prognostiserar ett utfall om 464 mnkr. Utfallet 2022 uppgick till 324 mnkr vilket motsvarade 48 procent av budgeten.

De största avvikelserna i helårsprognosen jämfört med budget finns inom exploateringsprojekten och för kommunstyrelsens övriga investeringar. För investeringar i exploateringsprojekten prognostiseras ett utfall som är 24 mnkr lägre än budget till följd av förskjutna tidplaner. Kommunstyrelsens investeringsreserv avseende lokalförsörjning om 50 mnkr förväntas inte förbrukas fullt ut. Trafikplats Högsolan med en budget på 116 miljoner kronor 2023 riskerar att bli försenad med anledning av Trafikverkets arbete med ändrad vägplan och därmed inte nyttja årets avsatta medel fullt ut.

Exploatering

Det prognostiserade utfallet i exploateringsverksamheten uppgår till 129 mnkr, att jämföra med budget om 135 mnkr. Avvikelsen förklaras av högre nettokostnader för planverksamhet än budgeterat som främst avser framtagande av planprogram. Det prognostiserade utfallet i exploateringsverksamheten består därutöver av exploateringsresultat till följd av marköverlåtelser i ett antal projekt (80 mnkr) samt

gatukostnads- och exploateringsersättning avseende kommunala anläggningar som förväntas bli klara under året (69 mnkr).

Särskilda satsningar (urval)

Förskolenämnden har under 2023 erhållit extra tillskott för fler förskollärare och förste förskollärare om 7,7 miljoner kronor. Egen regis budgeterade andel uppgår till 5 miljoner kronor och innebär en utökad satsning på sju extra förskollärare samt sju förste förskollärare fördelat jämnt mellan förskoleområdena. Rekrytering av dessa pågår.

Mål och budget 2023 – 2025 innehöll även en satsning på 30 mnkr för fler lärare med NPF-kompetens, varav knappt 26 mnkr avser egen regi. För egen regi är inte alla anställningar gjorda vilket innebär att ersättning till enheterna inte ligger som budget för perioden.

Vård- och omsorgsnämnden erhöll 10 mnkr för stärkt kvalitet. Dessa har avsats till olika områden inom nämndens verksamheter, bland annat 3 mnkr till natt- och larmverksamheten inom hemtjänst i egen regi för att täcka ökade kostnader för larm till följd av nytt avtal, anhörigstödet har stärkts upp med 0,7 miljoner kronor avseende en tjänst som tidigare varit finansierad genom statsbidrag och inom hälso- och sjukvårdsorganisationen har en sektionschef anställts under året. Utöver ovanstående har 5 miljoner kronor av medlen lagts som en buffert fördelat mellan äldreomsorg och funktionshinderomsorg.

Utredningsuppdrag från Mål och budget 2023 – 2025

I mål och budget 2023 – 2025 beslutades om ett tiotal utredningar för att tydliggöra den politiska viljan och stärka uppfyllelsen av fullmäktiges mål. I tabellen nedan redovisas och kommenteras uppdragen.

Tabell 2. Uppföljning av kommunfullmäktiges utredningsuppdrag

Status	Uppdrag	Kommentar
● Blir klart i år	Kommunstyrelsen får i uppdrag att kartlägga orsaker bakom sjukfrånvarotalen och vid behov föreslå åtgärder för att minska sjukfrånvaron.	Utredningsdirektiv är framtaget. Datainsamling för nulägesanalys och omvärldsbevakning är påbörjad.
● Blir klart i år	Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten att införa heltid som norm. Utredningen ska innehålla ekonomiska och sociala konsekvenser. <i>(Kommunstyrelsen)</i> .	Utredningsdirektiv är framtaget. Upphandling av extern konsult är genomförd. Projektplan är framtagen. Nulägesanalys och omvärldsbevakning pågår.
● Blir klart i år	Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder utreda en samlad funktion för kost- och måltidsbespisning för Huddinges samtliga kommunala enheter inom omsorg och skola i syfte att nå högre effektivitet genom minskat matsvinn, effektiviserad driften och ökad upplevd kvalitet. <i>(Kommunstyrelsen)</i> .	Ett förvaltningsövergripande arbete är inlett. I ett första skede ska utredningen fokusera på förutsättningar för en samlad organisering av kost- och måltidsfunktionen där för- och nackdelar, risker och möjligheter redovisas.
● Troligen klart i år	Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden och förskolenämnden utreda möjlighet och konsekvenser av att införa språkkompetensutveckling inom förskola och äldreomsorg. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	Det förvaltningsövergripande arbetet är ännu inte påbörjat. Förvaltningsarna är i olika faser och det gemensamma arbetet planeras till hösten.
● Blir klart i år	Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en översyn av kommunens finansiella mål. Översynen ska analysera de nuvarande målens hållbarhet och ändamålsenlighet i ett längre perspektiv. Vid behov kan nya mål föreslås som bibehåller en stabil ekonomi och upprätthåller generationsprincipen. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	Arbetet har påbörjats. Utifrån den nya befolkningsprognosen beräknas den framtida driftkostnads- och investeringsutvecklingen. I nästa steg kommer målens hållbarhet att studeras och vid behov revideras eller förändras.
● Troligen klart i år	Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda nuläge och förutsättningar för att möta ny politisk inriktning för lokalprojekt som planeras startas under perioden. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	Arbete med att analysera nuvarande fördelning mellan egen och privat verksamhetsutövare, respektive kommunal eller privat fastighetsägare har påbörjats. Parallellt utreds förutsättningar för kommunal eller privat verksamhetsutövare eller byggherre i varje enskilt inriktningsärende för lokalprojekt.
● Blir klart i år	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden och utreda möjligheten att samlokalisera delar av grund- och gymnasiesärskola i syfte att säkerställa en individanpassad verksamhet av hög kvalitet,	En styrgrupp och en arbetsgrupp är utsedd och arbetet har påbörjats.

Status	Uppdrag	Kommentar
	platstillgång och ökad kostnadseffektivitet. (<i>Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden</i>)	
● Blir klart i år	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att ta fram ett strukturprogram för komvux samt för automatisering av antagning till komvux. (<i>Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden</i>)	En konsult är anlitad för att ta fram ett strukturprogram för Komvux/vuxenutbildningen tillsammans med verksamheten. Nuvarande systemleverantör kan inte vara behjälpliga till en lösning för automatisering av antagningsprocessen till Komvux. Möjligt alternativ måste därför utredas
● Troligen klart i år	Kommunstyrelsen får i uppdrag att skapa ett effektivt och strukturerat återbruksarbete inom kommunkoncernen, i samarbete med kommunens avfallsbolag och eventuella externa aktörer. (<i>Kommunstyrelsen</i>)	Årets arbete inom kommunorganisationen inriktas på att få till fler och bättre fungerande processer och stöd för återbruk av möbler och inventarier inom och mellan kommunens verksamheter. I detta ligger bland annat också att undersöka alternativ för digital tjänst som ska ersätta nuvarande "Annonstorget". Kommunens fastighetsbolag inriktar sig på att stärka sitt interna återbruksarbete och etablera återbruk mellan bolagen. Projektet sträcker sig över 2023–2024, varför uppdraget som helhet inte kommer bli klart i år. De aktiviteter som planeras under 2023 beräknas kunna genomföras enligt plan.
● Blir klart i år	Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur hemtjänsten kan utvecklas för att öka kvaliteten för brukarna genom personalkontinuitet, flexibilitet och hänsyn till vars och ens individuella behov. En hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens där delaktighet och reellt inflytande för medarbetare som möter individer i behov av stöd, vård och omsorg ska stå i fokus. (<i>Vård- och omsorgsnämnd</i>)	Utredningen kommer att genomföras hösten 2023 utifrån både ett kvalitetsperspektiv med starkt brukarfokus samtidigt som arbetsmiljöaspekter och ekonomiska aspekter behöver beaktas.

Effektiviseringsarbete

Kommunsektorn står just nu inför en rad utmaningar i form av bland annat åldrande befolkning, ökad kriminalitet och stagflation med både ekonomisk nedgång och hög inflation. Huddinge kommun som har höga tillväxtambitioner, bland annat baserad på Sverigeförhandlingen och Spårväg Syd, har dessutom en lägre befolkningsutveckling än förväntat.

Flertalet av kommunens budgettunga verksamheter är konkurrensutsatta i den meningen att brukaren har en valfrihet om utförare. För Huddinges kommunalekonomi är det av högsta vikt att de kommunala verksamheternas kvalitet och attraktivitet än mer central. Detta förstärks när antalet brukare inte ökar som prognosticerat eller till och med minskar. När de kommunala verksamheterna tappar brukare till fristående utförare kvarstår utgiften, medan den egna regin behöver anpassa sin verksamhet till lägre underlag.

Mot denna bakgrund är en av de viktigaste kommunalekonomiska frågorna att resurserna används så att de skapar värde för invånarna. Detta sker främst genom att pengarna kommer ut i verksamheten och att onödig administration undviks.

Under 2021 startade nämnderna ett strukturerat effektiviseringsarbete genom att ställa verksamheternas kostnadsnivåer och verksamhetsresultat i relation till varandra. Flera tänkbara effektiviseringsutrymmen identifierades. Nämnderna har därefter fortsatt arbetet och beroende på analysens komplexitet kommit olika långt i processen. Det kan handla om något "enkla", som att automatisera en administrativ process, eller att mer omfattande orsaksanalyser behöver göras för att komma fram till vilka åtgärder som ger bäst effekt. Allt effektiviseringsarbete syftar dock till att kommunen ska klara välfärdsuppdraget på längre sikt utan att kvaliteten påverkas negativt.

I samtliga nämnder fortsätter effektiviseringsarbetet under 2023 inom en eller flera verksamheter. Nedan presenteras delar av det arbete som pågår övergripande.

I *kommunstyrelsen* pågår ett omställningsarbete för att bygga en kommunorganisation som klarar av att möta framtida utmaningar. En stor del av arbetet tar sikte på att förbättra och skapa enhetlighet i kommunövergripande processer för ekonomi, upphandling, lokalförsörjning, kommunikation och digitalisering. Effekterna av detta arbete förväntas framför allt på längre sikt att frigöra administrativa resurser längre ut i organisationen.

Exempel på arbete som pågår under året:

- En översyn av hur redovisningsprocessen i nuläget fungerar och hur den bör fungera ska genomföras.
- Förstudier för att identifiera behov kring ekonomi- och e-handelssystem ska genomföras för att upphandla dessa under 2024.
- Förenkla hanteringen av beställningar av hårdvaror
- Översyn av strukturen för styrande dokument för att minska risken för oklarheter och målkonflikter i styrningen
- Digitalisering av introduktioner för nyanställda och andra e-utbildningar
- Inom ramen för kulturresan och förberedelser kring flytt till ett nytt kommunhus utbildas alla chefer i transformerande ledarskap

Kultur- och fritidsnämnden har i sina tidigare jämförelser identifierat både låga nettokostnader i kulturskolan och en relativt låg andel deltagande barn i verksamheten. Under 2022 vidtogs åtgärder som ökade antalet elever och 2023 ska ett tydligt börkläge och lämpliga nyckeltal med målnivåer tas fram så att de åtgärder som vidtas kan följas upp och önskad effekt säkerställas. Förutom arbetet för en effektivare kulturskoleverksamhet pågår eller planeras också arbete för att kartlägga nuläget inom andra delar av verksamheten som till exempel fritidsgårdsverksamheten och lokaler och anläggningar.

Förskolenämnden och *grundskolenämnden* arbete har sedan 2021 varit inriktat på att minska centralt placerad administrativ personal. Arbetet är nu huvudsakligen inriktat på att ge ett mer kvalificerat stöd till rektorer så att medarbetare och rektorer i större utsträckning kan ägna sig åt den pedagogiska verksamheten. I övrigt moderniseras IT-system som stödjer intagning och skolplacering samt hantering av ersättning till skolor utanför kommunen.

Inom *bygglovs- och tillsynsnämnden* verksamheter genomförs flera förändringsarbeten parallellt, bland annat har tekniska lösningar införts och antalet e-tjänster fortsätter att utökas för att minska mängden onödig administration. Ett exempel på effektivisering är resultatet på ett samarbete mellan servicecenter och bygglovsavdelningen. Detta samarbete har lett till att invånarna får snabbare svar då mindre komplexa ärenden kan hanteras direkt av servicecenter. Förutom en snabbare service till invånarna har detta frigjort resurser motsvarande en halv årsarbetare på bygglovsavdelningen. Denna resurs har kunnat användas för att genomföra tillsynsärenden och antalet pågående ärenden inom tillsyn minskar nu som önskat.

Inom *natur- och stadsmiljönämndens* verksamheter genomförs flera förändringsarbeten parallellt. Ett exempel på detta är att man gradvis satt i LED-lampor i kommunens belysningsstolpar. I takt med att antalet LED-lampor har installerats har elförbrukningen för gatubelysningen sjunkit från när 7,2 miljoner kWh 2015 till strax under 4 miljoner kWh 2022. Målet är att samtliga belysningsstolpar ska vara försedda med LED-lampor år 2024. Till 2024 beräknas förbrukningen sjunka till 3,5 miljoner kWh. På grund av ökande elpriser förväntas dock de totala elkostnaderna för gatubelysning ändå att öka.

Vård- och omsorgsnämnden har tagit fram långsiktiga strategier för att möta framtidens förväntade behov.

Inom äldreomsorgen är den huvudsakliga strategin att möjliggöra för människor att bo hemma så länge som möjligt med visionen är att fler ska vilja bo hemma längre. När behovet av omsorg inte kan tillgodoses hemma ska äldre personer erbjudas boenden med trygghet och kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt.

Strategin inom äldreomsorgen bygger på spåren: förebyggande verksamhet, säker myndighetsutövning och bra samverkan med regionen samt en konkurrenskraftig äldreomsorg i egen regi med hög kvalitet och bra arbetsmiljö.

Inom funktionshinderomsorgen utarbetas en strategi att fler ska kunna bo i vanlig lägenhet med boendestöd enligt SoL i stället för bostad med särskild service enligt LSS. När det gäller insatsen bostad med särskild service enligt LSS ser nämnden ett behov av att tillgängliggöra fler bostäder i egen regi. Idag köps en del platser till en onödigt hög kostnad i extern regi, utan att det motiveras av den enskildes behov, enbart på grund av brist på boenden i egen regi. I övrigt pågår åtgärdsarbeten inom flera delar av vård- och omsorgsverksamheten.

Socialnämnden har under tidigare fördjupat sina analyser kring barn- och ungdomsverksamheten. Effektiviseringsarbetet handlar kortfattat om att fånga upp barn i ett tidigare skede och sätta in åtgärder som på längre sikt minskar behovet av insatser inom barn- och ungdomsverksamheten. Det är ett långsiktigt arbete med ett tydligt mål och omfattar både att utveckla träffsäkra metoder och statistik, öka kompetensen hos medarbetare men också om att motivera eventuella våldsutövare att ta emot insatser. Under 2023 kommer arbetet inriktas på lokaler och tillgänglighet. Tillgången till lämpliga lokaler som motsvarar verksamhetens behov är viktigt ur ett arbetsmiljö-, säkerhets- och ekonomiskt perspektiv.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har genom sina tidigare analyser identifierat åtgärder som efter genomförande kommer att påverka kostnadseffektiviteten positivt. Inom arbete- och försörjning har bland annat en automatisering av delar av processen för ekonomiskt bistånd genomförts vilket väntas ge goda effekter såväl ekonomiskt som kvalitativt i form av minskade handläggningstider. Sammanlagt nio olika delprocesser har etablerats som förväntas ge effektiviseringsvinster i form av frigjord arbetstid kommande år. Det tidigare antagna strukturprogrammet för gymnasieverksamheten i Huddinge ger en långsiktig strategisk riktning för gymnasieskolans utveckling. Handlingsplanen för strukturprogrammet för gymnasieskolan bör på sikt leda till minskade nettokostnader för gymnasieverksamheten inte minst genom minskat nettoelevflöde ut från kommunen.

Sammantaget bedriver alla nämndens verksamheter ett aktivt effektiviseringsarbete.

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Ett negativt resultat ska regleras inom tre år.

Balanskravsutredning					Prognos
Mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat	193,0	419,8	539,5	629,6	259,3
-Reducering reavinster	0,0	-0,1	-1,6	-1,8	-0,7
+Just. reavinst enl. undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+Just. reaförlust enl. undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+/-Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	1,1	-0,2	0,9	5,1	0,0
+/-Återföring orealiserade vinster/förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	194,0	419,5	538,8	633,0	258,6
Reservering till RUR	-22,5	-26,8	-30,6	-29,1	0,0
Disponering från RUR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	171,5	392,7	508,2	603,9	258,6
Akkumulerat balanskravsresultat	2 028,4	2 421,1	2 929,3	3 533,2	3 791,8

I balanskravsutredningen elimineras eventuella realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar från resultatet. Enligt prognos uppgår årets balanserade resultat till 3 792 mnkr.

Väsentliga personalförhållanden

Huddinge kommun har i april 6 411 anställda. Jämfört med april månad föregående år så är antalet anställda 0,1 procent, eller 7 anställda färre. Antalet tjänstgörande årsarbetare uppgick till 5 501 (definierat som antalet anställda omvandlat till heltid). Motsvarande siffra föregående år är 5 380 (+2,3%). Antalet heltidsarbetande har ökat (+1,2 procent) jämfört med föregående år.

Anställda/Årsarbetare

April 2023: 6 411/5 501

April 2022: 6 417/5 380

En ökning av antalet anställda syns främst hos grundskolenämnden med 25 fler anställda än samma period föregående år. Förändringen beror på ett politiskt beslut att öka antalet lärare.

En minskning av antalet anställda återfinns hos förskolenämnden och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden som har minskat med 28 anställda vardera. Inom förskolan beror det på att antalet barn minskat. På gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beror minskningen främst på ett omställningsarbete inom gymnasieverksamheten med anledning av det ändrade programutbudet på Södalsgymnasiet och en organisationsanpassning till minskad efterfrågan inom arbete och försörjning. Detta medför att antalet anställda kommer att minska ytterligare under 2023 och 2024. Flera nämnder anger samtidigt att de har svårt att tillsätta lediga tjänster med vakanser som följd.

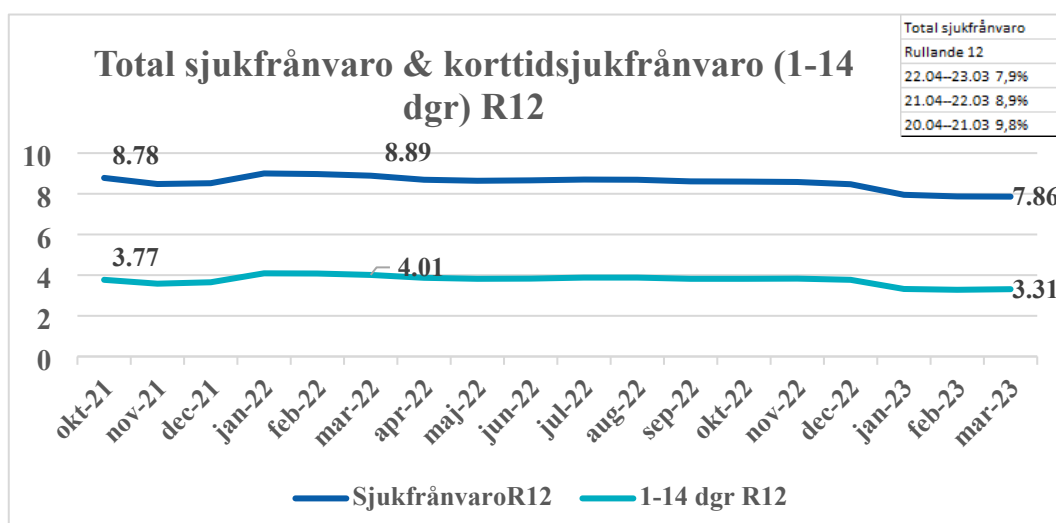
Sjukfrånvaro

Kommunens sjukfrånvaro till och med mars 2023 (mätt som ett genomsnitt av de senaste 12 månaderna, rullande 12) är 7,9 procent och har minskat med 1,0 procentenheter jämfört med motsvarande rullande 12-mätning för föregående år.

De största minskningar återfinns i natur och stadsmiljönämnden med 4,1 procentenheter mätt på rullande 12. Antalet anställda är dock förhållandevis få, vilket gör att enstaka sjukfall får genomslag i statistiken. Grundskolenämnden har minskat den totala sjukfrånvaron med 1,2 procentenheter och förskolenämnden med 1,0 procentenheter. Den största minskningen har skett på korttidsfrånvaron (1–14 dagar) där nedgången är 0,7 procentenheter. Sjuktalet är numera i paritet med tiden innan Covid-19 pandemin.

Sjukfrånvaron har minskat för både kvinnor och män. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor är 8,7 procent och har minskat med 1,0 procentenheter. För män är motsvarande siffra 5,2 procent, en minskning med 0,8 procentenheter. Även den korta sjukfrånvaron är högre för kvinnor (3,4%) än för män (2,9 procent). Den långa sjukfrånvaron (> 14 dagar) är fortfarande högre för kvinnor (5,2 procent) än för män (2,2 procent).

Minskningen av den totala sjukfrånvaron beror troligtvis på att pandemin under motsvarande period 2022 fortfarande påverkade sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaron för mars som enskild månad är 8,5 procent, vilket är lika med samma månad föregående år. Den korta sjukfrånvaron har stigit något från 3,4 procent till 3,8 procent.

En kartläggning och en nulägesanalys av sjukfrånvaron är påbörjad för att se var de största skillnaderna finns i kommunen och även jämfört med vissa utvalda kommuner i länet. En utvärdering av de samlade erfarenheterna från pilotprojektet med riskorienterat arbetssätt är särskilt viktig och ska göras med koppling till orsaker och åtgärder. Kartläggningen ska vid behov föreslå åtgärder för att minska sjukfrånvaron.

Förväntad utveckling

Skatteintäkter utgör ungefär sex av kommunens sju miljarder kronor, vilket medför att skatteunderlagsutvecklingen är mycket central för kommunens ekonomi. SKR prognosticerar med två procentenheter högre skatteunderlagsutvecklingen 2024 – 2025 än regeringen gjorde i vårpropositionen. Prognosdifferenserna förklaras av att regeringen då prognosticerar en lägre BNP-tillväxt och dessutom en mycket sämre utveckling på arbetsmarknaden dessa år (arbetade timmar). SKR har därtill högre löneökningar under hela prognosperioden samtidigt som regeringen har lägre prognoser på andra komponenter än lönesumman sammantaget (jämfört med SKR). Varje procentenhets skillnad motsvarar 60 miljoner kronor för Huddinge kommun.

Parterna inom industrin har nu tecknat ett nytt löneavtal ökningarna på 4,1 procent 2023 och 3,3 procent 2024, vilket även SKR och Kommunal följer. Sammantaget bedömer SKR att priserna inom kommunal sektor ("den kommunala inflationen") sjunker från 6,6 (år 2023) till 3,9 procent 2024. År 2025 bedöms prisutvecklingen sjunka till 0,7 procent tack vare minskade pensionskostnader.

Samhällsutvecklingen med många skjutningar sätter hårt press på flera kommunala verksamheter, främst socialnämnden. Som en konsekvens av detta har exempelvis kostnaderna för barn- och ungdomsvården har ökat med 50 procent mellan T1 2021 och T1 2023. Samhällets förebyggande verksamhet kommer att vara viktigare än på mycket länge.

Finansiell rapport

Resultaträkning

Mnkr	Kommunen			
	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2023-04	Utfall 2022-04
Verksamhetens intäkter/kostnader	-6 737,3	-6 749,7	-2 180,1	-2 001,8
Avskrivningar	-210,2	-213,0	-66,1	-61,1
Verksamhetens nettokostnad	-6 947,5	-6 962,7	-2 246,2	-2 062,9
Skatteintäkter	6 031,5	6 072,4	2 024,2	1 946,0
Generella statsbidrag och utjämning	1 151,7	1 171,6	391,4	384,8
Verksamhetens resultat	235,7	281,3	169,4	267,9
Finansiella intäkter	243,6	307,9	83,0	39,2
Finansiella kostnader	-272,8	-329,9	-87,5	-43,2
Resultat före extraordinära poster	206,4	259,3	164,9	263,9
Extraordinära intäkter	-	-	-	-
Extraordinära kostnader	-	-	-	-
Årets resultat	206,4	259,3	164,9	263,9
Årets resultat ekonomiskt mål kommunen	71,9	130,3	143,8	262,5

Driftsredovisning

Driftredovisning, mnkr	HELÅR					PERIOD JAN- APR		
	Budget	Prognos*	Avvik	Förslag	Avvik	Ack	Utfall	Avvik
	helår 2023	helår 2023	progn- budget 2023	budget- tillskott	efter budget- tillskott	budg 2023-04	2023-04	utfall- budget 2023-04
Kommunstyrelse	-728,2	-732,2	-4,0	2,4	-6,4	-235,1	-226,7	8,4
Förskolenämnd	-912,7	-919,7	-7,0		-7,0	-310,3	-300,8	9,4
Grundskolenämnd	-2 052,7	-2 058,3	-5,7	-0,9	-4,8	-682,2	-674,4	7,8
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	-817,3	-807,0	10,4	-1,7	12,1	-265,6	-259,4	6,2
Socialnämnd	-454,0	-478,2	-24,2	-8,4	-15,8	-148,1	-157,9	-9,8
Vård- och omsorgsnämnd	-1 348,5	-1 387,6	-39,1	-10,0	-29,1	-437,3	-443,7	-6,4
Kultur- och fritidsnämnd	-249,1	-258,2	-9,1	-7,5	-1,7	-82,1	-85,9	-3,8
Bygglövs- och tillsynsnämnd	-56,0	-56,3	-0,3	-0,4	0,0	-10,3	-10,2	0,1
Natur- och stadsmiljönämnd	-194,7	-203,1	-8,4	-7,1	-1,3	-62,5	-63,0	-0,4
Revision	-3,6	-3,6	0,0		0,0	-1,2	-1,7	-0,5
Summa nämnder	-6 816,7	-6 904,2	-87,4	-33,5	-54,0	-2 234,7	-2 223,6	11,1
Reserverade medel	-194,2	-61,19	133,0	26,9	106,1	-67,4	-0,7	66,7
Pensioner, kapitaltjänstintäkter	138,6	86,70	-51,9	6,6	-58,5	46,2	23,6	-22,6
Avskrivningar	-210,2	-213,05	-2,8		-2,8	-70,1	-66,1	3,9
Exploateringsverksamhet	134,5	129,00	-5,5		-5,5	44,8	20,5	-24,3
Nämndernas finansiella kostnader	0,6		-0,6		-0,6	0,2	0,1	-0,1
S:a verks nettokostn.	-6 947,5	-6 962,7	-15,2	0,0	-15,2	-2 281,0	-2 246,2	34,8
Skatteintäkter	6 031,5	6 072,4	41,0		41,0	2 010,5	2 024,2	13,7
Statsbidrag och utjämning	947,4	964,9	17,4		17,4	315,8	322,5	6,7
Kommunal fastighetsavgift	204,2	206,7	2,5		2,5	68,1	68,9	0,8
Finansiella intäkter	243,6	307,9	64,3		64,3	74,5	83,0	8,5
Finansiella kostnader	-272,8	-329,9	-57,0		-57,0	-90,9	-87,5	3,4
Resultat	206,4	259,3	52,9	0,0	52,9	97,0	164,9	67,9
Resultat, ekonomiskt mål	71,9	130,3	58,4	0,0	58,4	52,2	143,8	91,6

*Inklusive förslag till kostnadshöjande budgetjusteringar

Kommentarer till driftsredovisning och prognos

Kommunstyrelsen prognosticerar ett underskott till följd av högre kostnader för fastighetsförvaltning och kapitalkostnader. Brister i kommunägda bostadsrätter och exploateringsfastigheter behöver åtgärdas. I delårsrapporten per sista augusti kan finansiering via reserverade medel komma att bli aktuellt. Kommunstyrelsens budgettram föreslås justeras ned med totalt 2,4 mnkr för att påskynda arbetet med säkerhet och krisberedskap, en förstudie med Rise om områdesperspektiv social

hållbarhet, och fördelning av resurser avseende digitalisering till andra nämnder. Det ökade utfallet jämfört med föregående år förklaras av ökade kostnader för fastighetsunderhåll och rivningar, fiber, gatu- och trafikprojekt samt ökade personalkostnader.

Nettokostnaden för *förskolenämnden* har ökat med åtta procent jämfört med 2022 bland annat beroende på förskolelärarsatsningen. Nämnden har en positiv avvikelse mot budget på 9 mnkr, varav 6 miljoner kronor beror på 150 färre inskrivna barn än budgeterat. Verksamheten besväras av den höga inflationen med stora prisökningar på till exempel livsmedel som följd. Förskolor i egen regi har också svårt att minska kostnaderna i takt med att antalet inskrivna barn sjunker. Egenregi ökar dock sin andel av förskolebarnen. Helårsprognosen visar på en negativ avvikelse mot budget på 7 mnkr. Avvikelsen förklaras av potentiellt tillkommande personalkostnader för städpersonal som inte väljer att gå över till upphandlade städentreprenörer. Exklusive uppskattade eventuella kostnader för kvarvarande städpersonal visar prognosen således ett nollresultat för helåret.

Delårsbokslutet för grundskolenämnden visar en positiv avvikelse mot budget på +7,8 miljoner kronor, medan helårsprognosen visar på negativ avvikelse mot budget på -5,7 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras av eventuellt kommande personalkostnader för städpersonal som valt att inte gå över till upphandlade städentreprenörer, -9 miljoner kronor. Exklusive kostnaderna för kvarvarande städpersonal visar prognosen således ett positivt resultat om 3,3 miljoner kronor, främst beroende på lägre lokalkostnader än budgeterat. Av investeringsbudgetens 26 miljoner kronor kommer 6,5 miljoner kronor avseende främst reinvesteringar i möbler inte att utnyttjas under året.

Nettokostnaden för Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har ökat med 4,3 procent under första tertialet och visar ett överskott per april på 6,2 mnkr och 10,4 mnkr för helåret. Den största anledningen är att ekonomiskt bistånd minskar jämfört med 2022 och är knappt sex miljoner kronor lägre än budgeterat för perioden och prognosen visar ett överskott på 13,7 mnkr. Årsprognosen bygger på att behovet av ekonomiskt bistånd fortsätter att vara lägre än budget, men att behovet ökar till budgeterad nivå i slutet av året till följd av det allmänna ekonomiska läget. Gymnasieskolan gör en negativ budgetavvikelse om 2 miljoner kronor för årets fyra första månader. Detta beror till största delen på dyrare lokaler än budgeterat, samt ett statsbidrag som skulle utbetalats under 2022. Detta motverkas till viss del av lägre kostnader för konsulter och inhyrd personal.

Kultur och fritidsnämndens underskott för perioden beror bland annat på högre kostnader för hyra Fleminghallen. Kultur- och fritidsnämnden ram föreslås utökas med 7,5 mnkr för framför allt fritidsgård i Visättra, hyra för tillkommande lokaler och ökad hyra för Fleminghallen vilket medför ett prognostiserat underskott på -1,7 mnkr. Drygt hälften av det prognostiserade underskottet förklaras av förväntade kostnader för medarbetare som valt att inte gå över till upphandlade städentreprenörer. Nämnden behöver återkomma med åtgärdsplaner för att uppnå en budget i balans vid årets slut. Det ökade utfallet jämfört med föregående år förklaras bland annat av höjt PO, ökade löner samt de tillkommande kostnader som nämnts ovan.

Barn- och ungdomsvården står för 2/3-delar av *socialnämndens* budget. Verksamheten redovisar en negativ avvikelse mot budget med 13,5 miljoner kronor. Nettokostnaderna har ökat med 16,4 miljoner kronor jämfört med samma period 2022. Verksamheten redovisar en negativ avvikelse mot budget med 13,5 miljoner kronor. Kostnaden för köpt vård och placeringar är 7,4 miljoner högre i år jämfört med samma period 2022. Prognosen för helåret är minus 33,4 miljoner kronor. Socialnämnden föreslås tilldelas de 8,4 miljoner kronor som finns i reserverade medel för volymer.

Vård- och omsorgsnämnden har en nettokostnadsökning på 8,1 procent per april och prognosticerar ett underskott på 39 mnkr för helåret 2023. Den största delen är hänförlig till äldreomsorgen. En av orsakerna är att de åtgärder som planerats inte genomförs i den omfattning som förväntats. Som exempel har för närvarande åtgärderna inom Stortorps äldreboenden inte kunnat genomföras och i dagsläget har åtgärden flyttats fram. Personalkostnaderna uppvisar en negativ budgetavvikelse på 10 mnkr för första tertiet och ett prognosticerat underskott på 47 mnkr för helåret. Även köp av verksamhet förväntas ha en kraftig budgetavvikelse på -15 mnkr för helåret, varav turbundna resor står för lejonparten. Vård- och omsorgsnämndens ram föreslås även utökas med 10,0 mnkr i tillfälligt tillskott 2023 för omställningsarbete för att få en budget i balans. Bland annat ska medel användas till att påskynda införandeprocessen av ett schemalägningsverktyg för att optimera resursanvändningen. Vidare ska det effektiviseringsarbetet kring turbundna resor som beskrivs i kategoriplanen för fordon och transporter påskyndas.

Bygglovs- och tillsynsnämnden redovisar ingen avvikelse mot budget i utfall eller i prognosen. Intäkterna är lägre än budget vilket till viss del förklaras av färre ärenden inom bygglov och lantmäteri. Samtidigt är personalkostnaderna lägre än budget till följd av vakanser. Antalet sökta bygglov och nybyggnadskartor har minskat till följd av konjunkturedgången. Nämnden behöver fortsätta följa utvecklingen för att se om eventuella åtgärder blir nödvändigt. Nämndens budgetram föreslås utökas med totalt 0,4 mnkr för att följa upp tidigare års förbud och förelägganden avseende enskilda avlopp.

Natur- och stadsmiljönämnden redovisar ingen avvikelse mot budget för perioden. Kapitaltjänstkostnaderna överstiger budget medan arbete med aluminiumfällning och inom naturreservat inte påbörjats ännu vilket medför positiva avvikelser. Prognosen efter föreslagen budgetjustering avseende kapitaltjänstkostnader på 6,3 mnkr är ett utfall i linje med budget. Därutöver föreslås nämndens budgetram utökas med totalt 0,8 mnkr för bekämpning av invasiva arter och framtäggande av underhållsplaner för gårdar och torp.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, mnkr	HELÅR			PERIOD JAN-APR			Utfall jan- apr 2022
	Budget	Prognos	Avvik progn- budget	Ack budg	Utfall	Avvik utfall- budget	
	helår 2023	helår 2023	2023				
Nämnd							
Kommunstyrelse, inkl. samhällsbyggn.proj.	346,2	276,9	69,3	115,4	34,1	81,3	59,9
varav Exploateringsprojekt samh.by.	63,6	39,4	24,2	63,6	5,1	58,5	36,5
varav Investeringsprojekt samh.by.	180,8	178,8	2,0	180,8	23,2	157,6	19,6
Förskolenämnd	6,7	5,7	1,0	2,2	0,3	1,9	0,5
Grundskolenämnd	26,0	19,5	6,5	8,7	1,9	6,8	27,2
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	1,0	1,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0
Socialnämnd	0,8	0,8	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0
Vård- och omsorgsnämnd	5,8	5,8	0,0	1,9	0,7	1,2	0,3
Kultur- och fritidsnämnd	11,5	13,1	-1,6	3,8	6,3	-2,5	4,7
Bygglövs- och tillsynsnämnd	3,8	3,8	0,0	1,3	0,2	1,1	0,0
Natur- och stadsmiljönämnd	137,8	137,8	0,0	45,9	13,0	32,9	11,1
Summa	539,6	464,4	75,2	179,9	56,5	123,3	103,7

Kommentarer till investeringsredovisning

Kommunstyrelsens avvikelse i helårsprognosen jämfört med budget finns inom exploateringsprojekten och för kommunstyrelsens övriga investeringar. Kommunstyrelsens investeringsreserv avseende lokalförsörjning om 50 mnkr förväntas inte förbrukas fullt ut och för IT investeringarna prognostiseras en avvikelse om 9 mnkr på grund av tidsförskjutelse i investeringsprojekt för serverbyten. För investeringar i exploateringsprojekten prognostiseras ett utfall som är 24 mnkr lägre än budget till följd av förskjutna tidplaner. Trafikplats Högskolan med en budget på 116 miljoner kronor 2023 riskerar att bli försenad med anledning av Trafikverkets arbete med ändrad vägplan och därmed inte nyttja årets avsatta medel fullt ut.

Grundskolenämnden prognostiserar en avvikelse på 7 mnkr avseende främst reinvesteringar i möbler för Tomtbergaskolan som inte kommer att genomföras under året.

Kultur och fritidsnämnden prognostiserar ett utfall som är 1,6 mnkr över budget. Avvikelsen förklaras av högre utgifter i projekt avseende Fleminghallen och för Snättringe konstgräs. För Fleminghallen bibliotek kommer det att krävas vissa åtgärder som ej var budgeterade och Inventarier till Fleminghallen var inte heller budgeterade. Inventarierna finansieras med bidrag som inte redovisas i investeringsredovisningen. Nämnden behöver till delårsboks slutet per sista augusti återkomma med åtgärder och prioriteringar för en investeringsbudget i balans.

Natur- och stadsmiljönämnden investeringar avser främst reinvesteringar i gator, parker, broar, belysning och dagvatten som genomförs under årets varmare månader. Prognosen är att hela budgeten kommer att förbrukas. Utfallet för perioden uppgår till 9 procent av årets budget.

Övriga nämnder redovisar låga utfall kring investeringarna hittills men prognostiserar att större delen av investeringsbudgeten kommer att förbrukas under året.